

การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลเพิ่มขีดความสามารถ
กำลังพลสำรองของกองทัพบก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกสินธร ฤทธิมัต
รองเสนาธิการ ศูนย์การกำลังสำรอง

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2560

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอกสินธร ฤทธิมัต
เรื่อง การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลเพิ่มขีดความสามารถกำลังพล
สำรองของกองทัพบก
วันที่ กันยายน 2560 **จำนวนคำ:** 6,097 **จำนวนหน้า:**15
คำสำคัญ การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่อง การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลเพิ่มขีดความสามารถกำลังพลสำรองของกองทัพบก เพื่อเสนอแนวทางการฝึกวิชาทหารที่จะเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกำลังพลสำรองของกองทัพและสร้างแรงจูงใจให้กำลังพลสำรองเข้ารายงานตัวเมื่อมีหมายเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร และเพื่อให้กองทัพบกมีกำลังพลสำรองที่มีความพร้อมรบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมต่างๆของโลกในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์โลกหลังสงครามเย็น แม้ว่าจะไม่ปรากฏแนวโน้มความขัดแย้งในระดับรุนแรงถึงขั้นนำไปสู่สงครามขนาดใหญ่ แต่ประเทศต่างๆก็มีการเสริมสร้างพลังอำนาจทางทหารของตนให้มีความเข้มแข็งอยู่ตลอดเวลาซึ่งการพัฒนากองทัพให้เข้มแข็งนั้นสิ่งสำคัญคือการเสริมสร้างกำลังพลของกองทัพให้มีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีขีดความสามารถทางการรบได้ด้วยการฝึก โดยกำลังพลของกองทัพหลักๆประกอบด้วย กำลังประจำการ และกำลังพลสำรอง ซึ่งในกลุ่มของกำลังพลสำรองนั้นมีแหล่งได้มาจากหลายปัจจัยเมื่อมีการเรียกพลเพื่อฝึก หน่วยจะทำการฝึกอบรม ทบหนวนาการปฏิบัติการทางทหารตามตำแหน่งหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการ จะพบว่ามีความกำลังพลสำรองที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจเข้ารับการฝึกและมีสมรรถภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และมีความต้องการฝึกหลักสูตรทางทหารเพื่อเพิ่มทักษะ ขีดความสามารถและความชำนาญทางทหารมากขึ้น

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Sintorn Riddhimat
TITLE: Parachute Training Increases Army Reserve Capacity
DATE: September 2017 **WORD COUNT:** 6,097 **PAGES:** 15
KEY TERMS: Parachute skydiving training
CLASIFICATION: Unclassified

This research is design to propose military training methods that would enhance the army's reserve capacity and motivate the reserve force to report upon recruiting troops for military training and for the army to have a reserve army ready to meet the changing environment of the world in the future.

The research found that world situation after the cold war is no serious conflicting trends leading up to the war. But the countries have strengthened their military power to be strong all the time. The development of a strong army is essential to strengthen the army's strength and strengthen battle capabilities by training, by force of the main army consists of active and reserve troops. In the reserve group is the source of many factors. When the soldiers call for training, the unit will conduct reconsideration of military operations in accordance with their roles in conjunction with active duty. It is found that there is a reserve force that is committed to training and a perfect body and there is a need to train military courses to enhance skills. More capabilities and military skills.

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล เพิ่มขีดความสามารถกำลังพลสำรองของกองทัพบก จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษา หลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ชุดที่62 ประจำปีการศึกษา 2560เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของกำลังพลสำรอง ซึ่งเป็นพลังอำนาจของชาติที่จะประกันความอยู่รอดของชาติ และดำรงความต่อเนื่องในการรบของกองทัพบก กำลังพลสำรองจึงถือว่าเป็นกำลังพลส่วนหนึ่งของกองทัพบก จึงควรมีการเพิ่มพูนความรู้และขีดความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากำลังพลให้สอดคล้องกับบริบทของกองทัพบกและสภาพแวดล้อมของโลก โดยผู้จัดทำได้ดำเนินการตามกระบวนการ ศึกษา ค้นคว้า และใช้ประสบการณ์การทำงาน เพื่อจัดทำบทความวิจัย

ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่า เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบกำลังสำรองของกองทัพบก ที่จะนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในอนาคต

ขอขอบคุณ พันเอก ยิงโรจน์ สันติวุฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ พันเอก กฤตภาส โตจำเริญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ให้ความรู้ คำแนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล เพิ่มขีดความสามารถกำลังพลสำรองของกองทัพบก

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 มาตรา 19 กำหนดให้กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ซึ่งงานด้านเตรียมกำลังและการป้องกันราชอาณาจักรของกองทัพบก สรุปได้ดังนี้ (แผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพบกปี 2560-2564)¹

ด้านการเตรียมกำลัง : กองทัพบก มีหน้าที่จัดเตรียมหรือเสริมสร้างกำลังในส่วนของ ทบ. และช่วยเหลือสนับสนุนการจัดเตรียมกำลังทางบกของส่วนราชการอื่นๆ ไว้ให้พร้อมตั้งแต่นโยบายปฏิบัติ ด้วยการพัฒนาเสริมสร้างกำลังตามแผนโครงสร้างกำลังกองทัพ และแนวทางในการจัดเตรียมกำลังของ ทบ. ตามห้วงระยะเวลา โดยพัฒนาทั้งทางด้านโครงสร้างกำลังความพร้อมรบในด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึกศึกษาและแผนการปฏิบัติทำการรบได้อย่างต่อเนื่อง และความทันสมัย เพื่อให้ ทบ. มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะเผชิญภัยคุกคาม ทั้งจากภายในและภายนอก พร้อมกันนี้ ทบ. มีบทบาทในการจัดเตรียม หรือใช้กำลังหลัก กำลังประจำถิ่น กำลังกึ่งทหารและกำลังประชาชนที่มีอยู่ หรือกำลังสำรองที่จะขยายกำลังในยามสงคราม รวมทั้งวางแผนระดมสรรพกำลังด้านการทหาร ทั้งกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนการยุทธ์

ด้านการป้องกันราชอาณาจักร : กองทัพบก มีหน้าที่ใช้กำลังที่ได้จัดเตรียมไว้หรือที่จะเรียกระดมสรรพกำลัง เพื่อป้องกันราชอาณาจักรจากภัยคุกคามภายในและภัยคุกคามจากภายนอกประเทศตามความจำเป็นของสถานการณ์ ด้วยการปฏิบัติพันธกิจ 6 ประการ ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม และการพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

สำหรับหน้าที่กำลังพลสำรองตามมาตรา 20 ที่สำคัญดังนี้ กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมและในการระดมพล โดยมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศและตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี และ

ตามมาตรา 23 การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหารให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ² ดังนั้นการใช้กำลังสำรองเพื่อการป้องกันประเทศในยามสงครามจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งที่กองทัพจะต้องจัดเตรียมและดำเนินการตั้งแต่นโยบายปกติ เพื่อให้พร้อมทำการเรียกพลหรือระดมพลในยามสงครามได้ทันต่อสถานการณ์สำหรับกำลังสำรองที่จะให้ความพร้อมรบและมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องจัดให้มีการฝึกและจัดระบบการควบคุมตั้งแต่นโยบายปกติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีกำลังพลเพียงพอและมีประสิทธิภาพในการป้องกันประเทศเพื่อสามารถประกันความต่อเนื่องในการรบภายในห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้

การผลิตนักศึกษาวิชาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร เพื่อเป็นกำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ซึ่งกองทัพดำเนินการบริหารจัดการให้ได้กำลังพลสำรองที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการทางด้านยุทธการ ในแต่ละเหล่าและชั้นยศเพื่อบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยในระบบกำลังสำรองตามเป็นลำดับแรกจะสามารถทดแทนกำลังประจำการอย่างเป็นสัดส่วนในอัตรา 1 : 3 (กำลังประจำการ : กำลังพลสำรอง) โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้กำลังพลสำรองจำนวน 3 ประการ ได้แก่ เพื่อความพร้อมรบ (บรรจุเต็มตามอัตรา) เพื่อทดแทนการสูญเสียเป็นบุคคล และเป็นหน่วยไม่เกินระดับกองพันทหารราบ และเพื่อการขยายกำลังในยามสงคราม ระบบกำลังพลสำรองของกองทัพบกไทย ได้แบ่งประเภทของกำลังพลสำรองออกเป็น 3 ประเภท คือ กำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตร, กำลังพลสำรองประเภทนายทหารประทวน และกำลังพลสำรองประเภทพลทหาร(หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน)ซึ่งกำลังพลสำรองแต่ละประเภทมีที่มาจากแหล่งผลิตที่แตกต่างกัน โดยกำลังพลสำรองประเภทพลทหารได้มาจากพลทหารกองประจำการ(ทหารเกณฑ์)ที่ปลดภายหลังจากรับราชการตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นพลทหารกองหนุน ส่วนกำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนนั้นมีที่มาจาก 2 แหล่งผลิตคือ 1.นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนที่ปลดหรือออกจากราชการแล้วบรรจุเป็นนายทหารกองหนุนและนายสิบกองหนุนซึ่งเป็นกำลังพลสำรองที่มีความพร้อมและศักยภาพ 2.นักศึกษาวิชาทหารการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเพื่อเป็นกำลังพลสำรองระดับผู้บังคับบัญชาต้องได้รับการฝึกวิชาทหารที่สามารถทำการรบและควบคุมบังคับบัญชาหน่วยทหาร กองทัพจึงต้องการผู้ที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติทางทหารพื้นฐานและความสามารถในการเป็นผู้นำ การฝึกนักศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรมีระยะเวลา 80 ชั่วโมงต่อชั้นปีในปัจจุบันมีจำนวนเวลาน้อยมากเมื่อเทียบกับทหารกองประจำการที่ทำการ

ฝึก 10 สัปดาห์ต่อเนื่อง³ หรือหากเปรียบเทียบกับ การฝึกนักเรียนทหารเพื่อบรรจุเป็น นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนในระดับเดียวกันซึ่งจะเริ่มต้นภายหลังจาก สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แม้ว่าอำนาจทางการรบของกองทัพจะขึ้นอยู่กับยุทธโศปกรณ์ที่ทรงประสิทธิภาพก็ตามแต่สิ่ง หนึ่งที่กลับมีความสำคัญยิ่งกว่าคือกำลังทหารที่ประกอบกันเข้าเป็นกองทัพ ถ้าหากกำลัง ทหารมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจจะเป็นเครื่องชี้บอกถึงคุณภาพของกองทัพ ฉะนั้น ทหารทุกคนไม่ว่าจะเป็นกำลังประจำการหรือกำลังสำรอง จำเป็นต้องมีสุขภาพ ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มีส่วนร่างกายได้มาตรฐาน และมีสมรรถภาพพลไกที่ดีมี ประสิทธิภาพเพื่อรักษาชีวิตตนเองให้พ้นจากอันตรายเมื่ออยู่ในสถานการณ์รบจริง ทหาร ทุกคนจะต้องเดินเป็นระยะทางไกล วิ่ง คีบคลาน ห้อยโหน ปีนเขา ไต่เชือก เมื่อมีการ ปะทะกันต้องอาศัยความคล่องแคล่วในการหลบหลีกร่างกายจะต้องต่อสู้กับภัยข้าศึกและ ภัยทางธรรมชาติ ผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มีสมรรถภาพพลไกที่ดีเท่านั้นที่จะทนกับ สภาพที่ยากลำบากได้นาน สมรรถภาพพลไกหรือสมรรถภาพเชิงทักษะปฏิบัติ เป็น ความสามารถของร่างกายที่ช่วยให้บุคคลสามารถประกอบกิจกรรมทางกายได้ดี โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง การเล่นกีฬา มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ความคล่องแคล่ว การทรงตัว การ ประสานสัมพันธ์ พลังกล้ามเนื้อเวลาปฏิกริยาตอบสนอง และความเร็ว การมีร่างกายที่ แข็งแรงสมบูรณ์ มีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้นซึ่งจะเป็นพื้นฐานความเป็นทหาร

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เป็นหน่วยงานหลักของกองทัพบกที่รับผิดชอบการฝึกกำลัง พลสำรองของกองทัพ ดำเนินการฝึกศึกษาให้ความรู้ตามแนวทางรับราชการของกำลังพล สำรอง ในระดับผู้บังคับบัญชา ประเภท นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน และนายทหารชั้น ประทวนกองหนุน ซึ่งเป็นกำลังพลส่วนหนึ่งของกองทัพบก จึงควรมีการพัฒนาและเพิ่มขีด ความสามารถในการปฏิบัติการทางทหาร ให้สามารถสอดรับกับบทบาทของกองทัพบก และภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ด้าน องค์ประกอบและผลกระทบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการ ดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรองของกองทัพบกต่อไป ผู้วิจัยจึง มีความประสงค์ทำการวิจัยเรื่องการฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลเพิ่มขีด ความสามารถกำลังพลสำรองของกองทัพบก การวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการผลิต กำลังพลสำรอง ให้มีความกล้าหาญ มีทักษะการบังคับร่ม และมีแรงจูงใจเข้ารับการเรียก พลเพื่อฝึกและตรวจสอบ และพัฒนาไปสู่ความพร้อมรบให้กับกองทัพบกคือการจัดให้มี การฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลให้กับกำลังพลสำรอง

การฝึกวิชาทหาร ให้กำลังพลสำรอง เป็นการดำเนินการอันเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมทหารรวมทั้งการดำเนินการทางธุรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กำลังพลสำรองที่เหมาะสม

กำลังสำรอง กำลังที่มีใช้กำลังประจำการและกองประจำการเป็นกำลังที่เตรียมไว้สำหรับใช้ในยามสงคราม ประกาศกฎอัยการศึก ประกาศภาวะฉุกเฉินหรือในขณะที่ปฏิบัติด้วยการใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ เพื่อปกป้องคุ้มครองเอกราชและอธิปไตยของชาติ เพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ กำลังพลสำรอง กำลังกึ่งทหาร กลุ่มพลั้งพลชกที่ได้มีการจัดตั้งแล้วและกลุ่มพลชกอื่น ๆ

กำลังพลสำรองกำลังพลที่มีสภาพเป็นทหารกองเกิน พลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ และนายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ซึ่งกองทัพบกสามารถเรียกเข้ามารับราชการในการเตรียมพลได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 และข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร พ.ศ.2482

กำลังพลสำรองพร้อมรบกำลังพลสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลังของส่วนกำลังรบของกองทัพบก ตามแผนป้องกันประเทศ

กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม กำลังพลสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลังของส่วนบัญชาการ ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนส่งกำลังบำรุง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งกำลังพลสำรองที่ปลดถ่ายจากกำลังพลสำรองพร้อมรบในรูปของหน่วย

กำลังพลสำรองทั่วไป กำลังพลสำรองที่เหลือจากการบรรจุเป็นกำลังพลสำรองพร้อมรบและเตรียมพร้อม ซึ่งเตรียมไว้ทดแทนการสูญเสียตามสายกำลังทดแทน และการจัดตั้งหน่วยใหม่ตามแผนของกองทัพบก

การฝึกคือกระบวนการสร้างสมรรถนะแก่กำลังพลเป็นบุคคลให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการทางทหารในงานเฉพาะด้านของตนและนำความสามารถของแต่ละบุคคลมาปฏิบัติร่วมกันเป็นหน่วย การฝึกจึงเป็นกระบวนการที่หล่อหลอมตัวมนุษย์กับทรัพยากรทั้งปวงเพื่อสร้างขีดความสามารถที่ต้องการดังนั้นการฝึกจะเป็นหลักประกันให้เชื่อมั่นว่าเมื่อทหารเข้าสู่สงครามจะต้องสามารถเอาชนะศัตรูและมีชีวิตรอดดังนั้นการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเพื่อเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า นั้น ควรจะได้มีการเพิ่มหลักสูตรการฝึกวิชาทหารเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังพลสำรองของ

กองทัพที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติทางทหารพื้นฐานและความสามารถในการเป็นผู้นำเพียงพอจะทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาได้เท่าเทียมกับทหารประจำการ แต่อย่างไรก็ตาม การผลิตกำลังพลสำรอง ยังมีเป้าหมายของการฝึกทางด้านยุทธศาสตร์ควบคู่กัน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และแก้ปัญหาทางสังคมด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ, รักษาทหาร และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนเป็นแกนกลางในการสร้างความรัก, ความสามัคคีของคนในชาติ, มีวินัย, มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติในฐานะกำลังพลสำรอง การฝึกวิชาทหารของกำลังพลสำรองประเภท เริ่มต้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า นั้น พบว่ามีได้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้คือไม่สามารถตอบสนองนโยบายของกองทัพที่กำหนดให้กำลังพลสำรองจากแหล่งผลิต นศท.เป็นกำลังพลสำรองระดับผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บังคับหมู่สำหรับผู้สำเร็จการฝึกในชั้นปีที่ 3 และเป็นผู้บังคับหมวดผู้สำเร็จการฝึกในชั้นปีที่ 5 และมีความพร้อมด้านสมรรถภาพร่างกายของ คือความสามารถของร่างกายในการประกอบกิจกรรมหรือการทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เหนื่อยอ่อนจนเกินไปและร่างกายสามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้ในระยะเวลาอันสั้น สมรรถภาพทางกายจะเกิดขึ้นได้เมื่อร่างกายได้มีการเคลื่อนไหว หรือออกแรงมากกว่าปกติที่ใช้ประจำในกิจกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพร่างกายเป็นกิจกรรมทางร่างกาย เพื่อต้องการให้ร่างกายได้รับการเคลื่อนไหว ซึ่งจะเป็นผลทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายได้ทำงานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การดำเนินการฝึก นศท.ได้ยึดถือกฎหมายซึ่งเรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.2503” โดยมีโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง, ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารและหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกเป็นหน่วยดำเนินงานและรับผิดชอบการฝึก ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกวิชาทหารจะรับสมัครจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา, นักศึกษาหรือนิสิตในมหาวิทยาลัย และนักเรียนในโรงเรียนอาชีพ ผู้สมัครต้องสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาวิชาทหารนี้แบ่งชั้นการฝึกศึกษาเป็น 5 ชั้นปี กำหนดเวลาฝึกและศึกษาชั้นละ 1 ปี

การฝึก นศท.ชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นการฝึกเยาวชนที่ยังไม่เคยเข้ามารับการฝึกวิชาทหารมาก่อน โดยเป็นการฝึกวิชาทหารเบื้องต้นตามลำดับให้มีความรู้ความสามารถในตำแหน่งลูกแถวของทุกเหล่าอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้ารับการฝึกวิชาทหารในระดับสูงขึ้นตามหมายเลขขานาญการทางทหารที่กองทัพกำหนด เพื่อให้ นศท.มีความรู้และทักษะวิชาทหารเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ตลอดจนได้รับการสร้างเสริมลักษณะทหารอย่างเข้มงวด

ตลอดเวลาจนมีบุคคลิกเป็นทหารมีความอดทนทั้งด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้มีความพร้อมต่อการฝึกในชั้นปีที่สูงขึ้น รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยมีความรักหมู่คณะและเป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อส่วนรวม การฝึก นศท.ชั้นปีที่ 3 เป็นการปูพื้นฐานการฝึกวิชาทหารในเหล่าต่างๆได้แก่ เหล่าทหารราบ, เหล่าทหารม้า, เหล่าทหารปืนใหญ่, เหล่าทหารช่าง และเหล่าทหารสื่อสาร ทั้งนี้เมื่อ นศท.สำเร็จการฝึกชั้นปีที่ 3 แล้วมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีลักษณะผู้นำสามารถปฏิบัติหน้าที่ระดับผู้บังคับหมู่ได้และสามารถใช้อาวุธประจำกายและทำการยิงอย่างได้ผลการฝึก นศท.ชั้นปีที่ 4 และ 5 ให้มีความรู้ความสามารถทางทหารและมีลักษณะผู้นำในระดับผู้บังคับหมวด มีความสามารถอย่างเพียงพอต่อการนำหน่วยในระดับหมวด

นอกจากวัตถุประสงค์การฝึกในทางยุทธวิธีแล้วยังปลูกฝังอุดมการณ์ให้ นศท.มีความ ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยมรวมทั้งมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพปลูกฝังระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรงมีความอดทนและอดกลั้นสามารถทนต่อสภาพแวดล้อมการฝึกที่ยากลำบาก เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการรณรงค์และดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง จริงจังและต่อเนื่อง เสริมสร้างความรักความสามัคคีในหมู่นศท.ด้วยกันปฏิบัติตนเป็นแกนนำสร้างความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาในสังคมและประเทศชาติ การฝึก นศท.ในแต่ละชั้นปีได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือการฝึกภาคที่ตั้งปกติ และการฝึกภาคสนาม

การฝึกภาคที่ตั้งปกติ

ดำเนินการฝึกห้วงเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคมใช้เวลาในการฝึกสอนชั้นปีละ 80 ชั่วโมง เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารฯ โดย นศท.ที่มีสิทธิสอบภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี จะต้องใช้เวลาฝึกครบตามหลักสูตรที่กำหนด (80 ชั่วโมง) การอบรมหลักสูตรจรรยาบรรณทหารสาธิต และพยาบาล เพื่อให้ นศท.มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และช่วยเหลือสังคม การดำเนินการฝึกตามระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนว่าด้วย การปกครองบังคับบัญชา การฝึกและการสอบนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ.2555 การฝึกภาคสนามวัตถุประสงค์ต้องการให้ นศท. ได้เสริมสร้างประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญจากการฝึกปฏิบัติในสนาม ซึ่งมีสภาวะ

แวดล้อมที่แตกต่างจากการฝึกในภาคปกติในเรื่องภูมิประเทศและลมฟ้าอากาศ ดังนี้ นศท. ชั้นปีที่ 1 ดำเนินการฝึกภาคสนามในลักษณะการฝึกปฏิบัติในภูมิประเทศ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ บุคลิก และเป็น การ ทบ ทวน การ ฝึก ศึกษา ใน ภาค ปกติ นศท. ชั้นปีที่ 2 ดำเนินการฝึก เดินทางไกล, การพักแรมในสนาม, การเวชกรรมป้องกันในสนาม, การดำรงชีพในป่า และอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องฝึกในสนามฝึก

นศท. ชั้นปีที่ 3 - 5 ดำเนินการฝึกภาคสนามในลักษณะของการฝึกปฏิบัติในภูมิประเทศ เน้นการปฏิบัติทางยุทธวิธีตามระดับหน่วยที่ได้รับการศึกษา⁴

ปัจจุบันกองทัพไทยมีกำลังประจำการเพียงพอ และมีความพร้อมในการป้องกันภัยจากการคุกคามหรือการรุกรานจากศัตรูทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อความอยู่รอดของประเทศชาติ กองทัพไทยจึงจัดเตรียมกำลังประจำการไว้ในยามปกติ ให้เหมาะสมกับฐานะทางการเงินของประเทศ และเพียงพอเพื่อใช้ปฏิบัติภารกิจในยามปกติกับเป็นโครงสร้างสำหรับการฝึกและขยายกำลังต่อไป

สำหรับกำลังพลสำรองที่จะให้ความพร้อมและมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องจัดให้มีการฝึก และจัดระบบการควบคุมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเรามีกำลังพลที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้อย่างแน่นอน ดังนั้นจึงนับได้ว่ากำลังพลสำรองมีความสำคัญต่อกองทัพและความมั่นคงของชาติเป็นอย่างยิ่ง กำลังพลสำรองทางทหารนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพลังอำนาจของชาติ ทั้งนี้เพราะกำลังพลสำรองเป็นส่วนค้ำจุนให้กองทัพของชาติมีกำลังเข้มแข็งสดชื่นสามารถทำการรบได้โดยต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ชาติที่สามารถจัดระเบียบกำลังสำรองได้เรียบร้อย และมีการฝึกซ้อม ตั้งแต่ยามปกติอยู่เสมอจะสามารถเรียกพลหรือระดมพลได้ทันที ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อพลังอำนาจของชาติทางทหาร⁵

กองทัพบกได้จัดเตรียมกำลังพลสำรองไว้เช่นเดียวกับกำลังพลประจำการ มีทั้งกำลังพลสำรองประเภทพลทหาร นายทหารประทวนและนายทหารสัญญาบัตร ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกในการใช้กำลังพลสำรองเพื่อการป้องกันประเทศ สำหรับกำลังพลสำรองหลักประเภทพลทหารคือ สิบตรีกองประจำการกองหนุนและพลทหารกองหนุน ประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนคือ นักศึกษาวิชาทหาร(นศท.)ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยมีโรงเรียนรักษา

ดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง, ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการฝึก

ที่มาและแหล่งกำเนิดกำลังสำรอง ประกอบด้วยกำลังต่าง ๆ ดังนี้
กำลังพลสำรองกำลังพลที่มีสภาพเป็นทหารกองเกิน พลทหารกองหนุน นายทหารประทวนกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ และนายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ซึ่งกองทัพบกสามารถเรียกเข้ามารับราชการในการเตรียมพลได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 และข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร พ.ศ.2482⁶

กำลังกึ่งทหารกำลังในส่วนที่บรรจุเข้าในหน่วยที่มีอัตราการจัด และประกอบอาวุธในลักษณะคล้ายคลึงกันกับหน่วยกำลังประจำการ มีขีดความสามารถเข้าทำการรบได้ในระดับหนึ่ง กำลังกึ่งทหารที่จัดตั้งแล้วมีหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งาน สำหรับกำลังกึ่งทหารที่สนับสนุนกองทัพในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบภายในประเทศ และเป็นกำลังพลสำรองในยามสงคราม เช่น อาสาสมัครทหารพราน(อส.ทพ.), กองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดน(ร้อย.อส.) เป็นต้น

กลุ่มพลังมวลชนที่ได้จัดตั้งแล้ว โดยมีกฎหมายรองรับ เช่น กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ (ทส.ปช.), กองหนุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ(กนช.), กลุ่มอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง(อพป.) กลุ่มพลังมวลชนอื่น ๆ ที่มีการจัดตั้ง แต่ยังไม่มีการกฎหมายรองรับ เช่น กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน (ลส.ชบ.), กลุ่มสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน(สอ.รด.) ฯลฯ

การจัดระบบกำลังพลสำรองของกองทัพบก⁶

เป็นการจัดเตรียมเพื่อตอบสนองภารกิจตามที่กองทัพบก กำหนดโดยการปฏิบัติเป็น 5 ระบบย่อยซึ่งแต่ละระบบย่อยจะต้องจัดให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้-ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรองการบรรจุกำลังพลสำรองตามประเภทของกำลังพล สำรองทั้ง 4 ประเภท ตามที่กำหนดใน ระบบ 1:1:1:3 โดยให้บรรจุกำลังพลสำรองในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย โดยการใช้กำลังพลสำรอง จะใช้กำลังพลสำรองสนับสนุนการจัดกำลังตามแผนป้องกันประเทศ ด้วยการระดมสรรพกำลังด้านกำลังพลเต็มขนาด

ทางด้านยุทธการ ในแต่ละเหล่าและชั้นยศนำมาบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยในระบบกำลังพลสำรองตาม เหล่า, ชั้นยศที่กำหนดเป็นลำดับแรกและตามความต้องการทางด้านยุทธศาสตร์ระบบการฝึกกำลังพลสำรองพัฒนาระบบการฝึกกำลังพลสำรอง เพื่อให้ได้กำลังพลสำรอง ที่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติการเป็นหน่วยทางยุทธวิธีร่วมกับกำลังประจำการ รวมทั้งริเริ่มการฝึกกำลังพลสำรองเพื่อทดแทนเป็นหน่วยไม่เกินระดับกองพันทหารราบ(พัน.ร.) โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

การฝึกกำลังพลสำรองขั้นต้น ตามระบบ 1:1:1:3

การฝึกกำลังพลสำรองขั้นต้น ประเภท นายทหารสัญญาบัตร และ นายทหารประทวน จำนวน 1 ครั้ง กำหนด 9 วัน โดยยึดถือระเบียบหลักสูตรการฝึกกำลังประจำการเป็นแนวทางในการฝึก โดยกำหนดเป็นการฝึกขั้นต้นเป็นการฝึกแบบรวมการ และการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีเบื้องต้น เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาที่ทหารทุกคนควรมี ความสามารถ และมีความรู้ความเข้าใจในหน่วย/เหล่าที่บรรจุ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถตามตำแหน่งที่บรรจุ และ/หรือตำแหน่งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการทางยุทธวิธี

การฝึกกำลังพลสำรองพร้อมรบ โดยทำการฝึกกำลังพลสำรองขั้นต้นมาแล้ว ทำการฝึกรอบมเฉพาะหน้าที่ (เพิ่มเติม) และทำการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีเบื้องต้น จำนวน 1 ครั้ง กำหนด 9 วัน รวมทั้งปลูกฝังให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีอุดมการณ์ความรักชาติ รวมทั้งเสริมสร้างให้เกิดความผูกพันกับกำลังประจำการและหน่วยที่บรรจุ

การพัฒนาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ดำเนินการให้หน่วยระดับกองพันที่ได้รับ การฝึกกำลังพลสำรองขั้นต้นพัฒนาสัมพันธ์กำลังพลสำรองพร้อมรบทำการพัฒนาสัมพันธ์กับกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ปีละ 1 ครั้งๆ ละ 3 วัน เพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีอุดมการณ์ความรักชาติ รวมทั้งได้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้ เกิดความผูกพันกับกำลังประจำการและหน่วยรับการบรรจุอย่างต่อเนื่อง

การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร (ทดแทนเป็นหน่วย) เป็นหน่วยระดับกองร้อย – กองพัน เข้ารับการฝึกเบื้องต้น ฝึกเฉพาะหน้าที่ และฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธี จำนวน 9 วัน เพื่อให้ มี ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติการกิจเป็นหน่วยระดับกองร้อย และกองพัน

การฝึกศึกษากำลังพลสำรองหลักสูตรตามแนวทางรับราชการทหาร (เลื่อนยศ – ฐานะ) ฝึกอบรมกำลังพลสำรองประเภท นายทหารสัญญาบัตร และ นายทหารประทวน ที่มีความสมัครใจกำหนด 30 วัน ปีละ 1 ครั้ง⁷

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานทุกประเภท ดังนั้นการทรัพยากรมนุษย์จึงถูกกำหนดให้เป็นนโยบายที่มีความสำคัญและจัดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ การบริหารงานในองค์การต่างๆ จึงเน้นที่ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นสำคัญ ในอันที่จะปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการนำเทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ๆ เข้ามาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การที่จะนำความรู้ใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานได้นั้นจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรขององค์การให้มีความพร้อมที่จะรับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้องค์การอยู่รอดและสามารถแข่งขันกับองค์การอื่นๆ ได้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นหัวใจสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร มนุษย์จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาตลอดเวลาเพื่อให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การที่มนุษย์ได้ทำสิ่งใหม่จะเป็นบ่อเกิดทำให้เศรษฐกิจและสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สำหรับความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การดำเนินการให้บุคลากรได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อที่จะได้นำเอาความรู้ความสามารถในการทำงานโดยวิธีการ 3 ประการ **การฝึกอบรม** เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน เป้าหมายคือการยกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะของพนักงานในขณะนั้นให้สามารถทำงานในตำแหน่งนั้นๆ ได้ ซึ่งผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้วสามารถนำไปใช้ได้ทันที**การศึกษา** เป็นวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยตรง เพราะการให้การศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ทักษะคิด ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุกๆ ด้านให้กับบุคคล โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับงานของพนักงานของพนักงานในอนาคต เพื่อเตรียมพนักงานให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการขององค์กรในอนาคตการพัฒนา เป็นกระบวนการปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ได้มุ่งตัวงาน แต่มีจุดเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่องค์กรต้องการและพร้อมที่จะปฏิบัติงานกับองค์กรในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีรวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

กลุ่มที่ 2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือการนำกิจกรรมที่มีการกำหนดและวางรูปแบบอย่างมีระบบมาใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และปรับปรุงพฤติกรรมของพนักงานให้ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ส่วน คือ การพัฒนาบุคคล การพัฒนาสายอาชีพและการพัฒนาองค์การ

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การที่จะพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และงานเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมารวมกันได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบใน 3 ส่วน คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือทีมผู้ปฏิบัติงาน ระดับระบบโดยรวม ซึ่งกระบวนการเรียนรู้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน และการเรียนรู้ที่จะเตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต⁸

การพัฒนาคุณภาพกำลังพลสำรอง

คำสั่งกองทัพบก ที่ 35 / 2554 เรื่อง นโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2555 – 2559 ได้กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินการศึกษาของกองทัพบกในส่วนของกำลังพลสำรอง เพื่อให้การศึกษาของกำลังพลสำรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามระบบการฝึกศึกษา กำลังพลสำรองที่ได้ระบุไว้ในแผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังพลสำรอง โดยกำลังพลสำรองสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุและปฏิบัติงานร่วมกับกำลังพลหรือหน่วยทหารประจำการ ตามแผนป้องกันประเทศได้ โดยให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนต้องปลูกฝังนักศึกษาวิชาทหารให้มีความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดีต่อกองทัพ มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ารับใช้ประเทศชาติในฐานะกำลังพลสำรอง และมีความสมัครใจเมื่อมีการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารในยามปกติหรือการระดมพลในยามสงคราม ทั้งนี้ จะต้องปลูกฝังให้มีความเชื่อมั่นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพบกและถือว่าเป็นสมาชิกหนึ่งของกองทัพบก

กองทัพบกสามารถจัดเตรียมกำลังพลสำรองที่มีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติการร่วมกับกำลัง ประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเรียกพล/ระดมพล ได้ภายในระยะเวลาที่

กำหนด และแนวความคิดในการปฏิบัติการพัฒนาระบบกำลังสำรองให้มีประสิทธิภาพ สามารถประกันความต่อเนื่องในการรบ โดยกำหนดเป้าหมายให้สามารถปฏิบัติตามแผนการระดมสรรพกำลังด้านกำลังพลอย่างเพียงพอ ต่อเนื่องและทันเวลา ตามแผนป้องกันประเทศ เพื่อให้มีความพร้อมรบและสามารถประกันความต่อเนื่องในการรบ ในขั้นของการใช้กำลังยามสงครามได้อย่างแท้จริง เมื่อถึงห้วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ให้สามารถใช้กำลังพลสำรองมาทดแทนกำลังประจำการได้ในสัดส่วน 1 : 3 (กำลังพลประจำการ : กำลังพลสำรอง)⁹

การพัฒนาคุณภาพกำลังพลสำรอง จึงถือได้ว่ากำลังพลสำรองเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของระบบกำลังสำรองซึ่งจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพที่ทัดเทียมกับกำลังพลประจำการ การพัฒนาคุณภาพของกำลังพลสำรองจึงต้องพัฒนาในแนวทางเดียวกับกำลังพลประจำการ โดยกำลังพลประจำการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีความเป็นทหารอาชีพ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญทั้งทางด้านทฤษฎี คือ หลักการ/กรอบแนวคิดทางทหาร และด้านปฏิบัติ คือ ความชำนาญการในการปฏิบัติการทางทหารตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบ ในหน้าที่ การให้ความร่วมมือและรักหมู่คณะ รวมทั้งมีความสำนึกในการเป็นทหาร, มีความเสียสละ, มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความกล้าหาญ การพัฒนาคุณภาพกำลังพลสำรองใช้แนวความคิดของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านกระบวนการฝึกอบรม เพื่อยกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะทางทหารให้สามารถทำหน้าที่ของกำลังพลสำรองชั้นผู้บังคับบัญชาได้ ผ่านกระบวนการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ทศนคติ ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุกด้านให้กับกำลังพลสำรอง โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับงานในอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการของกองทัพ และผ่านกระบวนการพัฒนา เพื่อปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามท้องที่ความต้องการและพร้อมที่จะปฏิบัติงานกับองค์กรในอนาคต

หลักสูตรการฝึกกระโดดร่มแบบพาราเซล เป็นหลักสูตรการฝึกเพื่อ ทดสอบกำลังใจ สร้างความเชื่อมั่นและเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกายและจิตใจให้มีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ และมีทักษะในการบังคับร่มลงสู่พื้นได้ถูกต้องและปลอดภัย¹⁰

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้นำหลักสูตรการฝึกกระโดดร่มแบบพาราเซล มาฝึกให้กับนักศึกษาวิชาทหาร ตั้งแต่ ปีพุทธศักราช 2532 จนถึงปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับกำลังพลสำรองของกองทัพ โดยในห้วงเดือนสิงหาคม ทำการฝึกให้กับนักศึกษาวิชาทหารส่วนกลาง จำนวน100นายและห้วงเดือนกุมภาพันธ์ ทำการฝึกให้กับนักศึกษาวิชาทหารส่วนภูมิภาค จำนวน200นาย มีผู้สำเร็จการฝึกหลักสูตรฯ รวม

ทั้งสิ้น ประมาณ 5,400 นายสำหรับคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกต้องเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4 ชาย หรือ หญิง ที่มีความประสงค์เข้ารับการฝึกหลักสูตรฯ ได้รับคำยินยอมจากผู้ปกครองและผ่านการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย 4 สถานี ประกอบด้วย สถานีดึงข้อ และ โหนตัว สถานีลูกนั่ง สถานีดันพื้น และสถานีวิ่ง ระยะทาง 1600 ม. มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแข็งแรงของร่างกาย

ขั้นตอนการฝึก แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือชั้นการฝึกภาคพื้น ทำการฝึกลงพื้นจากความสูง 2 ฟุต , 4 ฟุต และรอกวีง มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึก มีความชำนาญในการลงพื้นอย่างถูกต้อง และปลอดภัย การฝึกบังคับบ่ม ทำการฝึกเกี่ยวกับการควบคุม บังคับทิศทาง และการแก้ไขเหตุการณ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้ ในการบังคับบ่ม ลงสู่พื้นได้อย่างถูกต้อง และพร้อมแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงชั้นการฝึกภาคสนาม ทำการฝึกกระโดดร่มฯ ในสนามโดด โดยกระโดดร่มแบบพาราเซล จำนวน 1 ถึง 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักโดดมีประสบการณ์ในการกระโดดร่มสำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกกระโดดร่มแบบพาราเซล ที่สำคัญ และขั้นตอนการใช้ร่ม มีดังนี้

1. รถฮัมวี ใช้ในการลากจูงนักโดดจากพื้นสู่อากาศ
2. โย้คเดี่ยว เป็นอุปกรณ์ประกอบระหว่างรถลากร่มกับเชือกลากร่ม
3. เชือกลากร่ม มีความยาวประมาณ 900 ฟุต ทนแรงดึงได้ 3,500 ปอนด์
4. โย้คคู่ เป็นอุปกรณ์ประกอบระหว่าง เชือกลากร่มกับชุดสายรัดตัวนักโดด
5. ร่มพาราเซล เป็นร่มที่ใช้ลากจากพื้นสู่อากาศ ซึ่งมีความแตกต่างจากร่มโดดทางทหารตรงที่ มีชายแก๊เอียง บริเวณ ชายร่มทั้งสองด้าน เพื่อรักษาสมดุลในการทรงตัวของร่ม

การปฏิบัติ เมื่อรถพร้อม นักโดดพร้อม รถจะเคลื่อนที่นักโดด ปฏิบัติตามขั้นตอน ด้วยทำการวิ่ง รถจะดึงเชือกลากร่มที่ติดตัวนักโดดทำให้นักโดดลอยขึ้น เมื่อเข้าพื้นพื้น นักโดดจะต้องขีดเท้าเพื่อรักษาทรงและสร้างความสมดุล รถจะลากจนความสูงของนักโดดได้ระดับ ครูฝึกจะให้สัญญาณธง โดยชูขึ้นเหนือศรีษะเพื่อให้รถหยุด สัญญาณวนธง สัญญาณติง เพื่อให้ให้นักโดด จับสลัก ดึงสลัก ยิงสลักปลดเชือกออกจากตัวแล้วบังคับบ่มลงสู่พื้นให้ถูกต้องและปลอดภัย ผู้สำเร็จการฝึกหลักสูตรการใช้ร่มแบบพาราเซล จะได้รับการประดับเครื่องหมายปีกร่มพาราเซลซึ่งได้รับการอนุมัติจากกองทัพบก ตามระเบียบว่าด้วยเครื่องหมาย ปีกโดดร่ม แบบพาราเซล เมื่อปี พุทธศักราช 2534¹¹

จากผลการฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล ผู้สำเร็จหลักสูตรฯจะมีคุณสมบัติและขีดความสามารถทางทหารเพิ่มขึ้น ดังนี้

1. มีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรง มีความคล่องแคล่ว จากผลการทดสอบร่างกายตามหลักเกณฑ์ของศูนย์สงครามพิเศษ
2. เสริมสร้างความเป็นผู้นำ กล้าหาญ กล้าตัดสินใจ
3. เพิ่มทักษะ การบังคับร่มลงสู่พื้นได้อย่างถูกต้อง
4. เครื่องหมายสามารถหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล เป็นเครื่องหมายที่ได้รับอนุมัติจากกองทัพบก เมื่อสำเร็จหลักสูตรฯสามารถประดับเครื่องหมายฯเหนือป้ายชื่อที่อกด้านขวาได้จึงเป็นสิ่งจูงใจให้กำลังพลสำรอง(ประเภทนักศึกษาวិชาทหาร)สมัครเข้ามาทดสอบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การสงครามในอนาคตสามารถมีขึ้นได้ทั่วทุกพื้นที่ในโลกและสนามรบจะมีความกว้างความลึกมากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา อีกทั้งก่อให้เกิดการสูญเสียกำลังทหารจากอาวุธที่รุนแรงของเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากกว่าปัจจุบัน ดังนั้นความจำเป็นที่จะต้องทดแทนกำลังทหารในสนามรบ ต้องมีความรวดเร็ว ทันเวลา และมีระยะทางไกลขึ้น ทหารทุกคนจึงควรมีความกล้าหาญ อดทนและมีทักษะในการกระโดดร่ม เพื่อให้กองทัพมีความหน่วงเนื่องกำลังพลสนับสนุนการรบได้ อีกทั้งการฝึกที่มีความอยากลำบากนั้นย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพให้พลรบ และเป็นความท้าทายและสร้างแรงจูงใจที่จะได้รับการประดับเครื่องหมายสามารถให้กำลังพลสำรองเมื่อมีการเรียกพลเพื่อเข้ารับการฝึก

สรุปได้ว่าการฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล สามารถเพิ่มขีดความสามารถทางทหารให้กับกำลังพลสำรองและเครื่องหมายสามารถหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซลเป็นแรงจูงใจให้กำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกได้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. การทดสอบร่างกายตามเกณฑ์ที่ ทบ. กำหนด(หลักสูตรส่งทางอากาศ)ผู้ผ่านการทดสอบต้องมีสภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์
2. การฝึกภาคพื้น ทำให้ผู้เข้ารับการฝึก มีความคล่องแคล่ว ว่องไว กล้าตัดสินใจ มีทักษะในการบังคับร่มที่ถูกต้อง
3. การอบรมในวิชาทหาร ทำให้ผู้เข้ารับการฝึก มีวินัย มีความเป็นผู้นำ มีความมั่นใจ มีอุดมการณ์รักสถาบันหลักของชาติ
4. หลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล เป็นหลักสูตรที่กองทัพบกอนุมัติให้กำลังพลสำรองที่สำเร็จการฝึกหลักสูตรฯสามารถประดับเครื่องหมายได้เมื่อแต่งเครื่องแบบทหาร ซึ่งถือเป็นหลักสูตรที่แสดงความสามารถทางทหารเป็นความภาคภูมิใจเช่นเดียวกับ หลักสูตรส่งทางอากาศ,หลักสูตรจู่โจม จึงสร้างแรงจูงใจในการเข้ารับการฝึก

สถานการณ์โลกในปัจจุบันแม้ว่าจะไม่ปรากฏแนวโน้มที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ อีกทั้งประเทศไทยนั้นคณะรัฐบาล ไม่มีนโยบายในการใช้กำลังทหารรุกออกนอกประเทศ แต่กองทัพคงปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องเตรียมกำลังให้มีความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามตั้งแต่ยามปกติ ผู้วิจัยจึงเสนอให้เพิ่มหลักสูตรการกระโดดร่มแบบพาราเซล เป็นหลักสูตรการฝึกให้กับกำลังพลสำรองของกองทัพบก

เอกสารอ้างอิง

¹ แผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของกองทัพบก ปี2560-2564

² เรื่องเดียวกัน.

³ พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. 2503

⁴ เรื่องเดียวกัน.

⁵ การพัฒนาระบบการเรียกพลหรือระดมพลในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารตามระบบการเตรียมพล 1:1:1:3 ของกองทัพบก

⁶ โรงเรียนการกำลังสำรอง(2542). ตำราวิชาการกำลังสำรอง.เอกสารประกอบการสอนวิชา สัสดี

⁷ การพัฒนาระบบการเรียกพลหรือระดมพลในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารตามระบบการเตรียมพล 1:1:1:3 ของกองทัพบก

⁸ การบริหารทรัพยากรมนุษย์,กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁹ การพัฒนาระบบการเรียกพลหรือระดมพลในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารตามระบบการเตรียมพล 1:1:1:3 ของกองทัพบก

¹⁰ คู่มือการฝึกหลักสูตรกระโดดร่มแบบพาราเซล กรมการรักษาดินแดน พ.ศ.2537

¹¹ ระเบียบกองทัพบกว่าด้วยเครื่องหมาย ปีกโดดร่ม แบบพาราเซล พ.ศ. 2534

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอกสินธร ฤทธิมัต

วัน เดือน ปี เกิด 30 เมษายน 2512

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2530 วชิราวุธวิทยาลัย
พ.ศ. 2532 โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 30
พ.ศ. 2537 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 41
พ.ศ. 2549 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่84

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2537-2541 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่2 กรมทหารราบที่25
พ.ศ. 2542-2545 ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบ
ศูนย์การกำลังสำรอง
พ.ศ. 2545-2547 นายทหารยุทธการ กองพันทหารราบ ศูนย์การกำลังสำรอง
พ.ศ. 2547-2548 รองผู้บังคับกองพันทหารราบ กองพันทหารราบ
ศูนย์การกำลังสำรอง
พ.ศ. 2549-2550 นายทหารยุทธการ กรมทหารราบที่13
พ.ศ. 2550-2554 หัวหน้าแผนก กองกิจการพลเรือน
หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
พ.ศ. 2554-2555 หัวหน้าแผนกการฝึก กองการฝึก โรงเรียนรักษาดินแดน
ศูนย์การกำลังสำรอง
พ.ศ. 2555-2558 อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชาสงครามพิเศษ
โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง
พ.ศ. 2558-2560 หัวหน้ากองยุทธการและการข่าวศูนย์การกำลังสำรอง

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2560 รองเสนาธิการ ศูนย์การกำลังสำรอง